

Sygn. akt **V Ca 162/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Wiśniewska
Sędziowie:	SO Bogusława Jarmołowicz-Łochańska (spr.) SR del. Wiesława Śmich
Protokolant:	st. sekr. sąd. Urszula Widulińska

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. R.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą we W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie

z dnia 19 września 2016 r., sygn. akt I C 365/16

1. oddala apelację;
2. zasądza od K. R. na rzecz Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 162/17

UZASADNIENIE

K. R. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą we W. kwoty 1.734,31 zł z ustawowymi odsetkami od 1 lipca 2014 r. do dnia zapłaty. Nadto wniosła o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazała, że w związku z rozwiązaniem umowy ubezpieczenia na życie, potwierdzonej certyfikatem o serii i nr (...) pozwana potrąciła na swoją rzecz 1.734,32 zł tytułem opłaty likwidacyjnej, stanowiącej 75% wartości rachunku. Powódka podniosła, że pobranie opłaty likwidacyjnej poprzez przejęcie całości lub znacznej części zgromadzonych środków rażąco narusza jej interesy, jako konsumenta, jest wyrazem nierówności stron oraz kształtuje jej prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. W ocenie powódki postanowienia Ogólnych

Warunków Ubezpieczenia regulujące wysokość opłaty likwidacyjnej spełniają kryteria wskazane w art. 385¹ § 1 k.c. i nie wiążą jej.

Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą we W. wniosło

o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Pozwany zaprzeczył, jakoby zawarł

z powódką umowę ubezpieczenia, wskazując, że umową ubezpieczenia, na podstawie której powódka została objęta ochroną ubezpieczeniową jest grupowa umowa ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym -zawarta pomiędzy pozwaną, a (...) S.A. Pozwany podkreślił, że nie jest zobligowany do zwrotu powódce żądanej przez nią kwoty, gdyż zgodnie z art. 805 k.c. i art. 808 § 2 k.c. roszczenie o zwrot składki do zakładu ubezpieczeń przysługuje jedynie ubezpieczającemu, a nie osobie ubezpieczonej. Podniósł zarzut braku po jego stronie legitymacji biernej w niniejszej sprawie. Nadto

w ocenie strony pozwanej postanowienia OWU nie zawierają klauzul niedozwolonych

w rozumieniu art. 358¹k.c, albowiem ww. umowa nie została zawarta z konsumentem, tylko pomiędzy przedsiębiorcami (tj. pozwanym i (...) S.A.).

Wyrokiem z 19 września 2016r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo i zasądził

od powódki na rzecz pozwanego kwotę 600 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i ocenę prawną:

W dniu 7 września 2010 roku K. R., na swój wniosek, została objęta ochroną ubezpieczeniową na warunkach grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym (...). Objęcie powódki ochroną ubezpieczeniową zostało potwierdzone certyfikatem serii i nr (...). Ubezpieczającym był (...) S.A., a K. R. - ubezpieczonym. Okres odpowiedzialności ubezpieczeniowej ustalony został od września 2010 roku do dnia 7 września 2025 roku. Wysokość składki zainwestowanej została określona na kwotę 22.500 zł; składki pierwszej - 4.500 zł, a składki bieżącej - 124 zł (płatnej do 7 dnia każdego miesiąca). Wysokość świadczenia ubezpieczeniowego z tytułu zgonu miała wynosić 1% * składka zainwestowana + (liczna jednostek uczestnictwa funduszu w dacie umorzenia *wartość jednostki uczestnictwa funduszu w dacie zgonu ubezpieczonego). Wysokość świadczenia ubezpieczeniowego z tytułu dożycia do końca okresu odpowiedzialności miała wynosić 100% * wartość rachunku w dacie umorzenia. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana była na podstawie Umowy grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z Ubezpieczeniowym Funduszem (...) S.A. (...) zawartej dnia 24 września 2009 roku pomiędzy Towarzystwem (...) S.A., a (...) S.A.

Pismem z 30 czerwca 2014 roku broker ubezpieczeniowy, działając na rzecz powódki, wypowiedział ww. umowę ubezpieczenia i wniósł o zwrot 100% wartości rachunku.

W odpowiedzi na powyższe pozwany odmówił zwrotu żądanych przez powódkę środków. Tożsamy wniosek do pozwanego został ponowiony w piśmie z 19 grudnia 2014 r. Pismem

z 21 stycznia 2015 r. pozwany wyjaśnił, że w związku ze złożonym przez powódkę w dniu 6 listopada 2013 r. oświadczeniem o rezygnacji z ubezpieczenia (...), pozwany na mocy Rozdziału 14 punkt 4 i 6 Warunków (...) rozwiązało przedmiotowy stosunek ubezpieczeniowy, a następnie pozwany dokonał całkowitego wykupu, poprzez umorzenie wszystkich jednostek uczestnictwa funduszu znajdujących się na rachunku powódki (2.313,41 zł) i wypłacił na jej rzecz kwotę równą wartości rachunku, pomniejszoną o opłatę likwidacyjną w kwocie 1.734,31 zł.

Sąd Rejonowy wskazał, że powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie przedstawionych do akt dokumentów, które uznał za wiarygodne i przy tak ustalonym stanie faktycznym oddalił powództwo jako nieudowodnione.

Sąd pierwszej instancji stanął na stanowisku, że powódka wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 6 k.c. nie wykazała, jaka była treść postanowień warunków grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...),na których abuzywność się powoływała. Powódka nie złożyła powyższej dokumentacji pomimo

zobowiązania jej do tego przez sąd, pod rygorem odmowy przedstawienia dowodu zgodnie z przepisem art. 233 § 2 k.p.c.

Sąd Rejonowy wskazał, że w związku z nieprzedstawieniem w toku procesu treści warunków ubezpieczenia nie miał możliwości dokonania weryfikacji abuzywności tych postanowień w oparciu o kryteria z art. 385¹§1 k.c. i art. 385² k.c., a zaferowany przez strony materiał dowodowy był niewystarczający do dokonania analizy charakteru postanowień łączącego strony stosunku prawnego, co skutkowało koniecznością oddalenia powództwa.

Ponadto sąd rozpoznający sprawę podkreślił, że powódka nie tylko nie przedłożyła do akt sprawy warunków ubezpieczenia, ale także ich nie zacytowała - ani w pozwie, ani w dalszych pismach procesowych. Dlatego Sąd Rejonowy nie miał możliwości zbadania, czy postanowienia, w oparciu o które pozwany pobrał od powódki opłatę likwidacyjną, stanowiły niedozwolone postanowienia umowne. Zdaniem sądu pierwszej instancji sam fakt pobrania opłaty likwidacyjnej, choć między stronami bezsporny, nie stanowił wystarczającej podstawy do uwzględnienia powództwa w niniejszej sprawie, albowiem dopiero analiza całokształtu warunków łączącego strony stosunku prawnego mogłaby skutkować uznaniem danego postanowienia za abuzywne, a tym samym -niewiążące konsumenta.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Od powyższego wyroku apelację wniosła powódka, zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego:

- art. 6 k.c. poprzez nieprawidłowy rozkład ciężaru dowodu i obarczenie ciężarem dowodu strony powodowej podczas, gdy ciężar dowodu spoczywał na stronie pozwanej,

- art. 358¹ k.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że postanowienia umowy ubezpieczenia nie stanowią niedozwolonych klauzul umownych podczas, gdy stosowanie tych przepisów przez pozwaną spowodowało konieczność zwrotu 75% wartości rachunku prowadzonego w związku ze stosunkiem ubezpieczenia.

Ponadto zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania tj.:

- art. 231 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i brak ustalenia okoliczności faktycznych (tj. istnienia abuzywnych postanowień umownych), które mają istotne znaczenie dla niniejszej sprawy na podstawie innych ustalonych faktów,

- art. 233 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie i ustalenia stanu faktycznego z pominięciem pisma pozwanej, w którym nałożyła ona na stronę powodową opłatę likwidacyjną.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sąsądnego od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa materialnego, jak również prawa procesowego nie mogły skutkować zmianą bądź uchyleniem zaskarżonego wyroku.

Bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Skarżący w żaden sposób nie wykazał, aby ocena sądu nie spełniała kryteriów z art. 233 k.p.c. i jakich konkretnie uchybień sąd dopuścił się przy ocenie dowodów.

Istotnym jest, że dla skuteczności zarzutu popełnienia przez sąd pierwszej instancji błędu w ustaleniach faktycznych nie wystarcza stwierdzenie o ich wadliwości oraz określenie, że z prawidłowej oceny dowodów wynikają inne wnioski. Konieczne jest bowiem wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wykazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, czego nie uczynił. Co więcej, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, i oczywiście zgodne z gromadzonym materiałem dowodowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne.

Nieuzasadniony jest zarzut naruszenia art. 6 k.c., albowiem Sąd Rejonowy nie naruszył określonej w powyższym przepisie reguły dotyczącej ciężaru dowodu i prawidłowo przyjął, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy to na stronie powodowej spoczywał obowiązek wykazania abuzywności kwestionowanych postanowień, a co za tym idzie przedłożenia ogólnych warunków ubezpieczenia. Wobec braku stosownych dowodów na okoliczności podniesione w pozwie, uniemożliwione było dokonanie kontroli wzorca umownego pod kątem istnienia przesłanek z art. 385¹§1k.c., co zasadnie skutkowało oddaleniem powództwa.

Wskazać należy, że sąd pierwszej instancji dał możliwość stronie powodowej uzupełnienia powyższego braku i zobowiązał pełnomocnika powoda do złożenia kwestionowanych ogólnych warunków ubezpieczenia. Powyższy obowiązek nie został wypełniony. Strona powodowa nie wносиła również, aby sąd zobowiązał stronę pozwaną do przedstawienia tych warunków.

Wbrew zarzutowi powoda, brak było podstaw do zastosowania normy art. 231 k.p.c. i wnioskowania o istnieniu faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia na podstawie innych ustalonych faktów.

Chybiony jest także zarzut naruszenia art. 385¹§k.c., albowiem z uwagi na brak stosownych dowodów Sąd Rejonowy nie dokonywał indywidualnej kontroli wzorca umownego i nie oceniał abuzywności kwestionowanych przez powoda zapisów wzorca umownego.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy uznając trafność i prawidłowość zaskarżonego rozstrzygnięcia oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd Okręgowy orzekł stosownie do art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 §1 k.p.c. k.p.c. oraz § 2 pkt 3) w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.